

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se rotăresc.

ANULU XLIX.

N°. 151.

Luni, Marți 8 (20) Iulie.

1886.

Nou abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., s'au început unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unu an 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fășiei sub care au primitu diarul.

Domni ce se voru abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a arêta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Roșu-galbenu-venetu.

(Articulul final.)

Brașov, 7 (19) Iuliu.

Ce însemnă întrebuintarea colorilor roșu-galbenu-venetu la noi? Vreau să dică aceste coloru ore, că noi Români dorim să construim aici unu stat în statul său că amu avé nisuițe în contra unității statului? Ori dora vrem să demonstrăm prin purtarea acoloru coloru dușmănia noastră cătră rassa maghiară?

Niciodată nu va puté cineva acusa pe Români cu dreptu cuventu de nisce asemeni tendințe și dorințe dușmănoșe. Vorbesce în contra calumniilor, ce se aruncă în fața națiunei noastre, atitudinea leală a întregului popor român, vorbesce mai alesu faptul, că nu i se pôte imputa nici măcaru unu singuru act de inimizitate sau de trădare contra statului și a domnitorului său.

Guvernulu le scie tôte aceste, mai bine încă decât noi, le sciu și fișpanii, solgăbirii și procurorii din țără. De aceea au și toleratu ei timpu de optu-spre-dece ani vechea datină românească.

Ce suntu dér colorile roșu-galbenu-venetu, cu care se încingă junii și fetele noastre în zile de sêrbătoare?

Când amu dice, că n'au nici o noimă și că nu suntu decât o simplă gătela, amu voi să trecem de nisce omeni prea naivi. O însemnătate trebuie să aibă orice datină, când unu popor întregu ține așa multu la ea. Și decât acele coloru nu demonstréză în contra statului în care trăim, ce însemnă întrebuintarea lor?

Roșu-galbenu-venetu însemnă, că în acestu stat compus din popore atâtu de deosebite prin limbă, portu și datine există și o naționalitate română.

Decă vr'o comună festivitate adună la unu locu pe Maghiar și pe Român, și Maghiarul se înfățișeză în costumulu său și în colorile sale naționale, Românul își iubescé pré multu naționalitatea sa, decâtu ca să nu aibă dorința a și-o manifesta și elu prin portulu și colorile sale românești. Nici prin gându nu-i trece însă, că prin acesta face vr'o demonstrație în contra statului. Ceea ce voiesce elu să arate lumii este, că nu se simte mai inferior decâtu conlocitorii săi maghiari, că decâtu au ei sêmțu pentru nemulul lor, sême și elu pentru alu său, e mândru și elu că e Român și vré se-o dovedescă acesta și prin înfățișarea lui esteriôră.

E claru, că dorința Românului de a-și manifesta românitatea sa prin semne esteriôre creșce în acea proporțiune, în care elu își sêmețe națio-

nalitatea desconsiderată și amenințată. Prigonirile unguresci în timpu de optu-spre-dece ani au datu întrebuintarei colorilor roșu-galbenu-venetu unu aventu ne mai pomenitu, așa că decât întri într'o casă românească întâmpini în tôte colțurile și unghiurile aceste coloru, din cari se compune adeseori însăși zugrăvela caselor.

În acesta consistă de faptu importanța colorilor roșu-galbenu-venetu. Guvernanții noștri o sciu prea bine și au prea multu sêmțu pentru propria lor naționalitate, ca să nu-o înțelgă pe deplin.

De ce declară ei cu tôte aceste rêsboiu acestor coloru, de ce mergu până a oprî nu numai folosirea de stéguri, dér chiar și purtarea de brêne roșu-galbenu-vinete?

În primul periodu alu domniei unguresci se părea că roșu-galbenu-venetu va puté exista în pace lângă roșu-albu-verde alu Maghiarilor. Să părea, că fatala împrejurare, după care Ungurii n'au pentru conceptulu unității politice a acestui imperiu poliglotu altu cuventu decâtu „magyar,“ ér Ungaria o numescu „Magyarország,“ și că prin urmare colorile națiunei genetice maghiare suntu identice cu colorile numite „ale statului,“ se părea dicem, că acesta nu va împiedeca ca poporul român să pôtă trăi în liniște cu ale sale însușiri individuale naționale lângă celu maghiaru.

În adevêru la începutu nici că se pomenea de nisce prigoniri ca cele actuale. Regimulu maghiaru deakistu s'a mulțamitu deocamdată a ne nimici drepturile cardinale politice și purtarea colorilor roșu-galbenu-venetu nu-i făceau durere de capu. Acestă jocăria trebuia să ni-o lase ca să nu simțim deocamdată prea tare starea de iloți, la care amu fostu condamnați.

Însé după deakisti au urmatu tisaiștii. Maghiarismulu întărindu-se a devenitu sub conducerea acestora din ce în ce mai cutezătoru și mai violentu. Nu mai era de ajuns că ni s'au luat drepturile politice, mai este de lipsă să ni se ia și puțința de a le recâștiga vreodată. Eată în ce culminează programulu șovinistiloru moderni.

Rêsboiulu celu declară cei dela putere brênorlu românești pe tôte linia, nu pôte se însemne în astfelu de împrejurări alta, decâtu că ei nu voru să mai sufere existența unei naționalități române în acestu stat.

Este începutulu rêsboiului de exterminare totală a românuismului. Străine sunt colorile roșu-galbenu-venetu pentru că ca străini suntu priviți și tractați adă și cei ce le pôtă în vechia lor patriă.

Unde vomu ajunge decâtu nu se va pune stavilă acestei porniri șovinistice?

Vomu ajunge la decretarea desființării portului românesc și a arderei și nimicirii caselor românești, cari voru păstra colorile „eretice“ roșu-galbenu-venetu.

Tristă priveșce pentru unu stat, care pretinde a fi înainte mergêtorulu civilizațiunei în Orientulu europênu!

Sperâm, că ministrulu de interne se va înspăimêntă însuși de dimensiunile ce le-a luat zelulu organelor sale din țără în executarea ordinului său confus din Noemvre anul trecut și se va sili ai mai stîmpêra.

În ori și ce casu trebuie să protestăm solemnêlu contra nerușinatelor acusațiuni, că Români din acestu stat s'ar fi folositu de „insemne străine,“ când doveditu este, chiar de cătră capacitățile unguresci, că colorile ce le purtăm sunt vechile coloru ale Ardealului.

Ordonanța d-lui Tisza, din care isvoresce procederea despotică și ilegală a organelor sale, este prin urmare și rămâne o pată pe fruntea Ungariei.

Potopu de ordonanțe.

Deodată cu publicarea nouelor legi administrative, ministrulu de interne ungurescu a adresatu municipielor unu roiu de ordonanțe privitoare la intrarea în viață a acestor legi.

În întâia ordonanță adresată municipielor comitatense, ministrulu face cunoscutu, că noua lege municipală intră în viață la 15 Augustu a. c.; mai departe face atente municipiele să reguleze câtu mai curêndu prin statate numărulu și terminulu congregațiunilor și să tracteze bugetulu încă înainte de 31 Octomvre, trebuind a se imana până la acelu termin și ministrulu de interne; totu prin statute să se hotărască cine are să presideze adunarea generală în absența în același timp a fișpanului, viceșpanului și protonotarului. Mai departe, vicepreședinții comisiunei permanente nu pot fi funcționari comitatensi și nici membrii aceleia nu pot fi funcționari esteri sêu primari comunali. Municipiulu să îngrijescă în intervalu de unu an de unu institutu de pensiuni. În fine municipiele suntu invitate să țină câtu mai curêndu o adunare zestraordinară pentru a lua măsurile necesare executării câtu mai grabnice a noiei legi.

În a doua ordonanță, adresată orașelor investite cu dreptu de jurisdicțiune, ministrulu dice, că bugetulu să se stabilescă în adunarea generală de tómnă, așa ca până la 31 Octomvre să se imaneze ministeriului de interne; socotelele de inchiare din contră să se examineze în adunarea generală de primăveră și în intervalu de 15 zile să se imaneze spre examinare ministeriului de interne. Să se creze unu statut, că în absența fișpanului și primarului cine are să presideze adunarea generală. Statutul se va supune ministrulu spre aprobare. Totu prin statut se se dispună, cine are să represinte pe primaru în agendele sale; prin statut se se stabilescă numărulu și terminulu adunărilor generale. Instituțiunea scaunelor de scaunare se esinde și asupra municipielor orașenesci. Înainte de a face magistratulu plăți, să cerceteze comptabilitatea, ca să vedă decâtu există în bugetu acoperirea plății. Pentru cheltueli neacoperite să se procedă în modul prescriș de lege pentru stabilirea bugetului. În statutulu de organizare să se numere acele posturi ce au să se ocupe prin fișpanu. Să se creze institutu de pensiuni, unu statut pentru procederea față cu acei funcționari, cari fiindu concediați din cauză de bolă cel mult unu an, încă totu nu sunt capabili de serviciu; și aceste statute se înainteză ministrulu.

În a treia ordonanță privitoare la intrarea în viață a legii comunale la 23 c. ministrulu cere, ca municipiele până la finele lui Martie 1887 să i presinte o arătare asupra restanțelor bugetare ale comunelor și în totu anul până la finele lui Iuniu să i presinte unu raportu generalu despre dispozițiunile luate în acestă privință. În fine cere ministrulu să se aducă la valóre tôte acele intențiuni, ce au condusu legislativa la crearea acestei legi, spre înflorirea și întărirea vieții noastre de stat.

În a patra ordonanță privitoare la intrarea în viață a legii asupra procederei disciplinare contra funcționarilor administrativi și membrilor personalului auxiliar și manipulantu dispune ministrulu, ca legea să intre în putere la 23 Iuliu a. c. Municipiulu să lucreze unu statutu privitoru la procedere și să-lu supună ministrulu spre aprobare. Autoritățile administrative de prima instanță au să și trimetă comisiunei administrative sentințele ce le dă în atacerile de delict ce cadu în sfera lor de acțiune. Deodată cu legea intră în putere și măsurile de forță contra acoloru martori, cari refuză a apăre sêu a face depozițiuni. Ministrulu își exprimă dorința, ca municipiele să supravegheze decâtu funcționarii administrativi își implinescu cu conștiință și punctualu datorita și decâtu nu e nimicu de obiectatu în contra purtării lor.

Aceeași dorință și-o exprimă ministrulu și în ordonanța, a cincea, adresată comisiunilor administrative.

În afacerea glotelor.

Ministrulu honveșiloru a adresatu o circulară cătră comendele de honveși și autoritățile de cuprinsulu, că persoanele care au avut rangulu de oficer și se adă

acum în stare de concediu séu afară de serviciul militar, avându-și impliniți 12 ani de serviciu, își pot păstra rangul de oficer și ca glotași, decât până la 15 Septembrie voru adresa o petițiune cu certificatul de eșire din armată direct către ministrul honveșilor. Judecătorii și procurorii au să anexeze și decretul de ultima numire în funcțiunea statului. Celelalte persoane au să anexeze, pe lângă certificatul de eșire din armată, un act dela autoritatea despre pozițiunea ce ocupă actualmente în viață și despre venitul ce-lu are.

Acésta sé o facă câtă mai curând, deoarece s'au și luat măsură, d'a se organiza glotele. La eserciții de arme voru lua parte totă la trei ani odată cinci săptămâni, séu excepțional și numai trei săptămâni, împreună cu trupele de honveși.

Éta acum și numărul glotiștilor: antea chemare cuprinde 19 clase de etate (dela 19 până la 37 de ani inclusiv) formându fiecare classă câte un despărțământ de 350,000 ómeni, totalú 6.650,000. Din aceștia se scadú: armata permanentă și reserva 890,000, landverul și honveșimea 300,000, 56% cu totul nedestoinici 380,000, 20% emigrații și nealfătorii 135,000, din restul fiecărei clase de etate cam 40% pe an perduți prin morțe și invaliditate, rămânú așadérá disponibili 4,805.000 ómeni.

Numérulú chemării a doua nu s'a calculat.

Pregătiri de răboiu.

În cestiunea Batumului țiarul »Die Post« reproduce o corespondență militară în care se ăice că suprimarea portului-francú n'ar fi trebuit să surprindă într'atâta, căci Rusia lucréză de multă la întărirea Batumului, făcându-l centru de aprovizionare pentru o mare armată și că d'nsa întrebunțéză deja de multă tóte sforțările, ca să și completeze flota Mării Negre și Baltice. Două-șeci și șese corábii de resbelú voru fi terminate anulú acesta, mai mult decât jumătate sunt destinate pentru Marea Négră. S'a comandatú asemenea pentru Dunărea de josú 10 vapore cu forța de câte 140 cai și 30 luntre mari pentru a forma unú transportú de flotilă. Fortificațiunile din Polonia ruséză suntú aproape gata.

La acestea adauge »Post«, că Anglia încă ia măsură de apărare în Asia centrală în contra Rusiei. În Afganistanú se lucréză cu mare grabă la fortificarea Heratului și Balkului sub conducere engleză; 4000 de lucrători suntú ocupați cu fortificările. Emirul Afganistanului, mulțamită subsidielor engleze, are deja 260 de tunuri.

Guvernul grecú are de gândú, după o scire din Atena, să cumpere două monitoare și două cuirasate mijlocii. Cei din Atena prevédú că Grecia va participa activú la evenimentele ce se prepară în peninsula balcanică. De aceea se plănuește înființarea de cadre pentru o armată de 80,000 ómeni, afară de rezerve, precum și înmulțirea batalionelor de vinători și a artileriei, mai alesú de asediu și de munte.

Grecia a comandatú în Berlinú din nou 30,000 uniforme, după ce nu de multú s'au fostú comandatú 80,000.

De asemenea și Serbia a contractatú în Berlinú însemnate furnituri de obiecte pentru echiparea armatei.

SCRILE ȚILEI.

Ministrulú unguerescú de agricultură, comerțú și industriá a adresatú comisiunilorú administrative o ordi-

națiune pentru acordarea de favoruri acelorú contribuabili industriași, cari din cauza espirării convenției vamale cu România suferú pagube. Inspectorii de dare au fostú avisași, ca restanțele de dare pe 1885, darea de câștigú clasa 3-a preserisă pentru anulú curentú, precum și adausul de dare pe venitú deocamdată sé nu se incaseze prin esecutiune, dér asigurarea (secestrulú) sé se esecute cu tóte astea fără excepțiune. Acésta favóre privesce numai pe industriași cari foloseau piéța română.

—x—

Se scrie fóiei »Sieb. D. Tgbl.«, că la 26 Iunie a. c. o turmă de 839 oi, ce era proprietatea mai multorú economi de oi din Rășinari, a fostú confiscatú de pe pășunea ce se afla pe teritoriul ungarú, pe muntele »Dobrun« alú comunei Viștea, de către nisce soldași ce se ținú de oficiulú vamalú românú reg. Riulú-Vadului și dusá la numitulú oficiu vamalú românú, fiindú că cum se ăice turma amintitá a trecutú peste graniță.

—x—

Ministrulú de interne unguerescú, în fața unui pericolú de coleră amenințatorú, a invitatú jurisdicțiunile să trimetá neintârziatú o însemnare a acelorú doctori în medicină, chirurși, rigoroșanși și studenți, cari declară, că suntú gata a fi întrebunțaiți, în casulú izbucnirii colerei în comitatú, ca medici în contra epidemiei în comune, primindú, afară de locuință din partea comunei și de cheltuelile de drumú din visteria statului, doctorii în medicină 6 fl. pe ăi, chirurșii, rigoroșanșii și studenții după terminarea cursului de învățământú 4 fl. diurnă.

—x—

Membrii representațiunei comitatului Brașovú suntú convocați în adunare estraordinară pe ăiua de 28 Iuliu n. la 10 ore a. m. Intre alte obiecte puse la ordinea ăilei e și ordonanța ministrului de esterne privitoare la noua lege municipală.

—x—

Ministrulú de instrucțiune unguerescú a trimisú scólororú medii o listă, compusă de senatulú instrucțiunei, de acele cărți, a cărorú procurare pentru bibliotecele scólororú medii e de doritú, pentru ca profesorii sé aibă la dispozițiune materialulú sciencificú potrivitú pentru propunerile lorú și pentru cultivarea lorú mai departe. Ar crede, póte, cineva că suntú cărți ungueresci; tóte suntú străine, fiindcă ministrulú presupune că cele ungueresci suntú cunoscute.

—x—

Tribunalulú din Deva a condamnatú, la 12 Iuliu n., pe soția locuitorului Petru Rusu din Petroșeni, Anglița n. Sotinga, la morțe prin spéndurare, fiindcă în Septembrie a tr. a otrăvitú pe fiulú ei vitregú și pe soția acestuia.

De lângă Someșulú micú, Iuliu 1886.

Stimate D-le Redactorú! Védendú, că nu vé relatezá nimeni despre cele petrecute și pe la noi în cele de-ale scólei, de-o parte, ér dealta, că de pretutindenea se publică raporturi despre esamene etc., vinú și eu, deși cam târziu, a aduce în colónele vigurósei »Gazete« unele și altele și din giurulú nostru.

În 15 și 16 Iunie s'au ținutú în Gherla ședințele adunării generale ale »Reuniunei învățătorilorú români din giurulú Gherlei,« cari au decursú în ordinea precisatá în programa obișnuită. Au participatú preste 60 de membri (dintre 110) ordinarí; ér dintre onorațiori fórté pușini. Amú fi așteptatú, ca toți d-nii canonici și profesori de teologiá etc., scurtú, toți căi sciu carte în Gherla sé apară în mijloculú nostru pentru de a ne lu-

mina pre noi, dăscălimea, și verbalú, nu numai prin ordinațiuní, deși bune și folositoare, dér de regulá de nimenia observate și mai puținú esecutate. Ei, dér domni totú domni rămânú. Singurul d-lú canonicú Vasile Popú ne-a onoratú cu prezența, îi mulțamimú, apoi d-nii Porde și Demianú.

Dintre conclusele, cari s'au învêrtitú prelungă întrebările pedagogico-didactice, cu durere am observatú că nu s'a esecutatú mai nici unulú, séu fórté pușine din cele din trecutú, cauza: neajunsele nóstre de totú felulú. S'a realesú comitetulú centralú în persoanele cunoscute, deși erau de doritú în interesulú prosperării reuniunei unele schimbări, dér cei ce nu le-au făcutú voru fi sciindú, pentru ce. Cu ocasiunea acésta s'a ținutú și esamenulú la scóla elementară profesională. Invățatorulú Ioanú Boerú a doveditú în generalú, că între întrebările actuale își cunóșce misiunea. Pentru prima órá acum — de unú șirú lungú de ani — am védutú unú esamenú, în care obiectele de învățământú s'au luatú, nu în șirulú obișnuitú, încependu-se cu religiunea etc., ci concentrându-se tóte pre lângă »legendară.« O procedurá fórté rațională. Până ce unú despărțământú era esaminatú, celălaltú se ocupa în tăcere cu teme în scrisú potrivite. Publiculú, ce nu încápe, s'a depărtatú mulțamitú și încântatú mai alesú de posesiile populare ce s'au declamatú de băeți.

Cu câteva ăile mai târziu am audítú și informațiunile preparanșilorú din Gherla de pe a. scol. espiratú. Au fostú de toți 45—48 ordinarí. E de observatú că în preparandia acésta se propune, respective se deprindú fiitorii învățatori și în »industria domestică.« Precum m'am informatú, anulú trecutú, participandú la esopiția din B.-Pesta cu unele obiecte manufacturale de ale preparanșilorú, preparandia a căpătatú o diplomă și o medalíá de bronzú de recunoscínță; va sé ăicá unica preparandiá română premiată dela esopiția unguerescá. Se vede, că lățirea acestui ramú onoricú de ocupațiune printre poporulú românú l'a pututú avé în vedere publicistulú și redactorulú, d. N. F. Negrușú, când a datú celú dintéiu premiu de unú galbenú preparandului care s'a distinsú în industria domestică. Totú d-sa a mai datú o jumătate de napoleonú d'or celui mai moralú și mai diligentú preparandú, precum și mai multe cărți folositoare, pentru cari tinerimea studiósă dela numita preparandiá îi aduce cele mai călduróse mulțamite. Din informațiuní am védutú, că în a. scol. c. în generalú băeții au făcutú progresú bunú.

Au terminatú cursulú 12 inși, ér la esamenulú de cualificațiune, ținutú paremi-se în 26, 27 Iunie, s'au calificatú 15 inși.

Până ce vé va scrie cineva mai cu deamăruntulú binevoitú, vé rogú, a le publica pe acestea, ca unú resumatú scurtú alú celorú petrecute. Dorire-amú, ca și dela seminarulú clericalú din Gherla sé mai audimú câte ceva bune, rele, pentru ca de cele bune sé ne bucurámú, ér scăderile sé se corégă, dér de acolo a sci ceva se vede că »tae popa limba,« ca mai dela tóte seminarele nóstre clericale; bagú sémă pentru că roi laicii și așa nu multú pricepemú din lucrurile popesci. Numai una observú, că clericii eșiți din Gherla — orí profesorii lorú — sciu, se parú a sci mai multú decâtú sínódele dela Blașiu. Așa dela o vreme încóce mereu au ăisú recitandú »Cređulú« cu pãrticeaua »și dela Fiulú« — după papistași, ceea ce nu aflu în nici o carte bisericescá románescă. — Sf. părinți sé facă bine sé vegheze asupra astorfelú de lucruri la părere indiferente, dér e smintélá pentru noi — poporulú. *Correspondentulú.*

FOILETONU.

Bogița.

Noué fi maica avea,
Érá a ăceea era
Frumușica Bogița.
Ei pețitori îi amblară,
Pețitori d'a noua țérá
De pe apa lui Gióră;
Dér má-sa, ca mamele,
Nu vrea sé o mărite:
Nici în satú și nici în țérá,
Nici pe apa lui Gióră.
Ér frate-séu Constantinú,
Celú cu struțú de imbrășinú,
Cătrá mamă-sa ăicea:
»—Dá, mamă, pe Bogița,
Că când ț-i-o fi dorú de ea
Pe murgú oiú încáleca
Și la d'nsa m'oiu căra:
Veste bună-ăduce-ț-i-oiu,
Dorulú stimpéra-ț-i-oiu.«
Mamă-sa l'a ascultatú
Și pe Bogița o-a datú
Toema'n țera Italii,
De unde nu sci veni,
Dup'unú finérú naltú frumosú,
La ochire luminosú,
Ce-i frate cu sórele
Și pretenú cu stelele,

Cu lunița e vèrú dulce,
Cu codrulú frate de cruce.

.

Nici unú anú nu s'a mánatú
Și'n satú ciurma a intratú,
Pe toți noué pușori,
Ai bogiți frățiori,
Pe toți noué i-a luatú
Pe toți noué i-a mánatú.
Mamă-sa s'a supératú,
Din inim'a suspinatú,
Din ochi lacrimí a vérsatú
Și din graiu l'a cuvêntatú:
»—Constantine, Constantine,
Dragulú mamii, méi copile!
Pământulú nu te-ar' primi,
Terna-afară te-ar' svêrlí;
Pământulú nu te primescă,
Terna-afară te svêrléscă!
Pământulú nu l'a primitú,
Terna-afară l'a svêrlitú
Și din gurá a grăitú:
»—Și-oiu tu mândru sălășelú
Face-te-ai unú călușelú,
Și tu mândrá crucișorá
Face-te-ai o tãrniciorá,
Er' tu pânzá de pe-obrazú
Face-te-ai căpenegașú,
Sé mé ducú la soru-mea,
La soru-mea Bogița
Sé védú trãesce orí ba!«

Astea tóte s'au gátatú
Și-apoi la drumú a plecatú;
Merse'n ruptulú capului,
Ținendú calea vântului
Din fundulú pământului.
Cândú f'n vèrú de colnicelú
Intâlni unú ciobănelú
Cu cușmă négră de mielú,
Cu oile după elú.
Constantinú a cuvêntatú
Și pe ciobanú l'a întrebátú:
»—Ciobane de ciobănie,
Spune-mi tu apriatú mie
A cui e turma de oi?«
»—A Bogiții dela voi!«
»—Méi voinice, voinicele,
Méi ciobane tiuerele,
Spune-mi unde-i Bogița?
Spune-mi unde-i soru-mea?
Căci așa merge la d'nsa,
Sé védú trãesce orí ba!«
»—Ea-i în țera Italii
De unde nu sci veni:
Mamă-sa o-a măritatú
Cu jale și cu bănatú
Dup'unú finérú naltú, frumosú,
La ochire luminosú,
Ce-i frate cu sórele
Și prietenú cu stelele;
Cu lunița e vèrú dulce,
Cu codrulú frate de cruce.«

Abia vorba și-a gátatú
Și Constantinú a plecatú;
Merse tare, și nu prea
Pân' la Bogița-mi sosia.
Când acolo a sositú,
Pe soru-sa o-a găsitú
Toema'n fruntea jocului
Cu fratele sórelui*.)
Constantinú o-a sãrutatú
Și din graiu a cuvêntatú:
»—D'ali sorá, draga mea,
Ia-ți tu íia și sugna
Și vin' la mama — grãbeșce,
Căci de doru-ți se topeșce,
Că tu îi dai multe gânduri
Și prin somnú chiar dese visuri;
Gânduri multe, nu pușine,
Cele-mai dese-sú la tine!«
Bogița l'a ascultatú
Și-apoi la drumú a plecatú;
Merse loculú pân' la unú locú,
La mijloculú locului,
La fântâna corbului;
Constantinú s'a coboritú
Și pe murgú l'a priponitú
Și din gurá a grăitú:

*) Fratele sórelui, după cum crede poporulú, este unú omú amorosú, fãrmecãtorú și de minune frumosú. Cu acésta gingășã creațiune mitologicá se aseméná în basmele nóstre populare ficiorii de crai și împãrați.

Cătră alegătorii Români din Ungaria și Transilvania.

În cercularul din 5 Martie al a. c. adresat d-lor alegători de naționalitate română și publicat în ziarele politice românești din acea lună, între alte informații și îndemnuri relative la înscrierea exactă în listele electorale și la controlarea lor regulată conform legii electorale din 1874 se cuprind și următoarele cuvinte:

„...Comitetele alese de cătră conferențele electorale dela 1881 încôce n'au lipsit a invita mai de multe ori prin cercurile tipărite pe alegători peste tot și în special pe membrii cluburilor din cercurile electorale, ca să nu-și pregete a controla de aproape listele de câte ori se espun acelea spre vedere pe câte opt zile în localele municipielor, precum și a reclama în casă de lipsă atât în numele lor cât și în numele altor alegători, decât ar afla că li se face nedreptate prin omitere din liste, prin schimosirea numelor și în oricare altă mod, eră apoi cel puțin despre casuri mai stricte să informeze pe comitetul.»

La acestea invitări patriotice și întru toate corăspundătoare legii, până în ziua de astăzi n'a ajuns la acest comitet de nici o informație la nici una din eventualitățile atinse nu numai în susul citatul cercular, ci și în altele anteriori, mai ales de cinci ani încôce. Ca și cum toate listele electorale din statul acesta și anume din cele 86 cercuri și colegii câte au fost reprezentate în conferința elect. din Iunie 1884 ar fi compuse și verificate de cătră tot atâtea comisii infalibile.

Într'un alt comunicat de aici d-lor membri externi ai comitetului elec. sub data din 26 Nov. st. n. 1885 se țicea la p. 5:

„Controlarea listelor de alegători în ambele țări face comitetului acum ca în toate perioadele electorale multă grijă, însă mai preste tot îndesert... „Nu se poate crede să fiă tot numai indolența etc.“

Din 5 până în 25 Iuliu listele electorale stau espuse din nou spre a fi rectificate pentru alegerile din a. v. 1887, care se vor face conform legii mai nouă pe ună perioadă de cinci (5) ani, eră nu de trei ca până acum.

Pedece cu totul independente de voința membrilor comitetului, căți au mai ramas în viață aici în loc, nu le-a permis a mai reflecta din nou încă și la această operațiune electorală din Iuliu. De altminteră în cercularul din 5 Martie a. c. a fost prevădută și acesta, cum și celelalte condițiuni de împlinit cuprinse în art. de lege XXXIII din 1874 și în cele din 1848 pe cât au rămas și acelea în valoare. Dără ce era se-și făcă comitetul mai mult în lipsa aproape totală de informații și responsuri așteptate din afară, dela cluburile de alegători? De altminteră voință Provedința ca se mai avem și altă conferință electorală, atunci membrii aceleia și publicul vor avea ocaziune de a se informa de aproape despre situațiunea în care se află comitetul acesta și care nici decum nu este de pismuit, mai vârtos după doi membrii dintre cei din loc ni s'au răpit prin mörte.

Din 26 Iuliu înainte reclamațiunile, prevădute în lege și înainte la timp, se transpun la Comitetele electorale centrale înființate în fiecare comitat și în municipiu. Acestea sunt obligate a le censura a decide și a da rezoluțiuni asupra fiecăreia. Cei cari se vor simți nedreptățiți prin rezoluțiuni, au dreptul de apel im-

ediat la în. Curia reg. din Buda Pesta ca [la] suprema instanță statorită prin lege.

Toate acestea însă nu pot avea un folos practic, până când nu vom studia bine legea electorală, cum și a pune în mișcare cluburile electorale ale partidei noastre întocma cu zelul pe care vedem că-l dezvoltă în tot cuprinsul statului cluburile celorlalte partide.

Pre cât timp cluburile nu se vor mișca și nu vor informa pe comitetul central, acestuia îi e peste puțină a se orienta și a lua măsurile cu privire la convocarea conferinței și la viitorile alegeri.

Cu privire la toate celelalte agende ne provocăm atât la cele cuprinse în apelul nostru din 6 Iunie 1884 la care ținem strins, cât și la epistola cerculară Nr. 2 din 3/15 Februară 1885, cum și la cele recomandate sub 5 Mart. 1886, care nu se mai pot repeti și la locul acesta.

Datu în Sibiu, 13 Iuliu n. 1886.

Comitetul central electorale al
partidei naționale române.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 18 Iuliu. — Alegerile s'au terminat, rămânându a se mai face numai trei. Noul parlament se compune din 317 conservativi, 191 gladstoneani, 86 parneliști și 76 unioniști.

DIVERSE.

Arderea Universității din Bruxelles. — Diarele belgiene ne aduc detalii asupra focului care, în două ore, a distrus o parte din Universitatea din Bruxelles. Erau 12 ore și jumătate, când nișce țidari cari lucrau la transformarea aripei stângi a edificiului cu fațada spre strada l'Impératrice și cari se culcaseră în curte ca să-și facă siesta după prânz, fură vestiți de ună trecător, că din acoperișul aripei stângi eșia fum. Ajutoarele sosiră repede. Focul izbucni sub acoperișul aripei stângi și se propagă cu o repeziune fulgerătoare până la domul salei academice. Flacăra se despărți și pe când îmbrăcișa hornul domului, în jos ataca cel din urmă etagi al aripei stângi și cuprindea așa țicându dintr'o înghitură biblioteca. Studenții, preveniți, năvâră în bibliotecă. Erau vre-o cinci-șeci, cub conducerea d-lui Zoly, profesor de chimie la facultatea de științe. Cu risicul de a fi parjoliți, unii scoseră volumele cele mai prețioase pentru a le pune la adăpost în apartamentele din aripa dreaptă, alții aruncară o parte din cărți în strada Financelor și în o mică curte interioară a Universității. Pe când studenții se devotau astfel cu un curaj demn de cele mai mari elogiuri, mulțimea vădându repeziunea cu care se întindeau flăcările strigau: Coboriți-vă! fugiți! Cade tavanul! Ceea ce s'a și întâmplat în adevăr. Dără din fericire cei doi și trei studenți rămași cei din urmă în bibliotecă, săriră pe marginele ferestrelor și evitară astfel pericolul. Au putut să scape apoi pe nișce scări rădămate de țid. În sala cea mare a Academiei, focul ajunsese la o intensitate extraordinară și amenința localurile în cari se aflau instalate colecțiunile științifice ale facultății de medicină. S'au putut scăpa totuși cele mai prețioase, între cari și colecțiunea unică de instrumente chirurgicale. Din nefericire, colecțiunea mineralogică, de un mare preț, e cu totul pierdută. Pe la trei ore, focul era aproape

stins. Patru pompieri fuseseră răniți, dără nu prea greu. Universitatea din Bruxelles fusese inaugurată la 20 Noembrie 1834. Biblioteca ei se compunea din peste 64 de mii de volume. Perderile sunt evaluate la un milion. Nimic nu era asigurat.

Plante cari sară și danțeză. — Plante cari sară și danțeză! Ecă, în adevăr, un spectacul foarte rar și ciudat. Aceste plante danțuitoare există; ele se găsesc în Kansas, America de Nord. »La France« publică în această privință următoarele: Învețaii au dată acestei plante un nume barbar și greu de »cycloloma phatyphylum«, în loc de un frumos nume cadentat. Forma acestei plante este foarte ciudată: un fel de sferă de verdăță, o ghiulea enormă, care s'ar pute lua drept o căpiță de fân bine rotundă. Mărimea ei este cel puțin de 1 metru 60 cm. O codă servă de canal savei, care nutrește această plantă-balon. Cât timp planta este tineră, verde și florită, șede liniștită și rezervată, așteptându momentul propice pentru a se duce la bală peste văi și coline. Dără când codă i s'a uscat danțul începe primul vânt, care trece, ia cu el plantele cele libere și le duce învîrtindu-le peste liveți și câmpii. Vai de cel care s'ar isbi de aceste plante danțuitoare, cari sară și se lovesc întocmai ca nișce gliulele elastice, ridicându-se câte odată până la o înălțime de șese picioare. Din când în când se opresc ca cum ar voi să mai odihnescă, și la suflarea vântului, care duce acest »cotillon« fantastic, danțul reîncepe cu o adevărată furie. Ecă acum anecdota ce povestesc în această privință »Scientific American«: Într'una din zile, vânătorii de boi selvatici țărăscă p'o cătă ușor nișce dobitoce enorme, cari coboră muntele ca o ciradă. Ei cred că sunt boi selvatici, și i primesc cu un foc de pluton. O! minune! nici unul nu cade jos, nici unul nu este rănit; și lucru de mirat, boii năvălesc cu mai multă furie, mai neimpăcați și mai amenințatori. Ecă i că se apropia, că sosesc, că ajung, învâliți într'un nor de praf, care ese de sub picioarele lor! Atunci toți vânătorii tragă odată focuri, și prin fumul cel gros nu mai deosebesc nimic. Dără, peste o secundă, vânătorii noștri sunt tratați ca nișce popile, cari cadă jos lovite de bile ună adevărată noră de »cycloloma phatyphylum« vine asupra-le îi lovesc și i lasă victimele lor întinse la pământ. Când nenorocii vânători, rușinați și zdrobiți de loviturile primiseră, se scolară în picioare, cadrulul vegetal era deja departe. Plantele danțuitoare abea se mai zăreau la orizont, danțuindu și sărindu într'una. Adesea se găsesc sfărâțuri în forme de »cyclolome phatyphylum« pe marginea riurilor, prin câmpii și prin cotiturile dealurilor. Acestea sunt nișce sârmane plante danțuitoare, care au murit valsând. Le plăcea prea mult balul, și balul le-a omorât.

Propagandă panslavistă. — Sub acest titlu publică »Pester Lloyd« o scire din Petersburg, după care societatea panslavistă de acolo a obținut dela stat o sumă mare pentru înființarea unei tipografii și unei turnătorii de litere. Scopul acestora este, ca să introducă la toate popoarele slave alfabetul cirilic, dându-le tuturor litere cirilice cu un preț bagatelă și în casă de lipsă pe credit. Cu deosebire se au în vedere Slavii din Austro-Ungaria, cari până acum numai cu greu și-au putut procura literele cirilice, cari sunt foarte scumpe. Numitul institut va răspândi și scrierile cu litere cirilice între toți Slavii.

Mușcați de o vulpe turbată. — Un ofițer din Arad are o vulpe îmblândită, pe care o ține legată în lanț. În zilele trecute vulpea a rupt lanțul și a mușcat pe doi ofițeri, precum și pe soldatul, care îi da de mâncare. Vulpea a fost omorâtă și la secatre s'a dovedit că a fost turbată. Cei mușcați s'au dus la Viena, de unde vor călători la Paris pentru a se supune curei lui Pasteur.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

—D'ali soră, sorioră,
Născută, crescută 'n țără
P'angă apa lui Giôră,
Vino șeți și-mi caută 'n cap,
Că de când te-ai măritat
Nime'n cap nu mi-a căutat!
Ea din graiu a cuvântat:
»—Frunză verde, flor și mintă,
Audi paserile cântă,
Er vii ambă cu morții,
Amb'alătura cu toții!
—D'ali soro dulceă mea,
Nu face inimă rea,
C'acelea-să paseri nebune
Și nu șciu, ce este 'n lume!
—Frate frățior iubit,
Ce ț-e p'erul muceșit?
Ce ț-e fața veșejită?
Ce ț-e barba cărunțită?
—D'ali soro dulceă mea,
Nu păzi cu vorba-ți grea,
Că de când eu am plecat,
Multe ploii că m'au udat,
Vântul tare m'a uscat,
Și soroale m'a sorit
Și la p'eru am muceșit,
Și la faț'am veșejit
Și la barb'am cărunțit!
* * *

Ei d'acii er' au plecat
În spre codrul fărmeșit;

Când fu locul la un loc,
La locul cu muncile,
La ritul cu crucile,
Constantin din graiu grăia:
»—D'ali soro dulceă mea,
N'a inelul meu de argint
Din degetul istă mai mic
Și te du la maică-mea
Și deschide ușița,
Că eu merg prin țintirim*)
Să-mi pasca istă murgă pelin.
* * *

Bogița l'a ascultat
Și la mă-sa s'a cărat,
Și din graiu a cuvântat:
—Măicuțo dulceă mea,
Vin' deschide-mi ușița,
Că ț-a venit Bogița!
—Da dute la focul, ciomă,
Nu grăi cu mine 'n glumă,
Că pe Bogița o-am dat
Cu jale și cu bănat:
Țocma 'n țera Italiei
De unde nu sei veni:
Dup' ună tineră naltă, frumosă,
La ochire luminosă,
Ce-i frate cu soroale
Și prietină cu stele;
Cu luna e văr dulce

*) Cimiteriu.

Cu codrul frate de cruce!
»—Ba eu, maică, nu-să ciuma,
Că-să copila-ți Bogița!
—Pe tin' cine te-a adus?
—Pe min' maica m'a adus
D'oi*) frate-meu Constantin
Cel cu struț de imbrășin.
—D'oi frate-tău a murit,
Și mormentu-a pășitit;
Er' decă nu-mi crești cuvântul,
Vino să-ți arăt mormentul!
* * *

S'a dus — i l'a arătat
Și pe morment s'au cântat
Și-amându-e-au leșinat.
Anița crăsmărița.
Pe din sus de casa noastră
Fuge-o tineră nevastă,
Cu fuț micuț pe braț,
Cu lacrimă galbini pe față
Fiul plânge — nu mai tace,
Maică-sa n'are ce face.
Maică-sa a țisă așa:
—Taci, fuț, nu te cânta,
Că pe noi ne-oră audi:
Pănașii țelharilor,
Vătașii țelharilor;

*) »D'oi« exprimă ideea de melancolie și duioșă. De asemenea natură e și »D'ali« și »Dolemi de mine.«

Ei la noi că 'oră veni,
Pe tine te-oră omori,
Er' pe min' m'oră îndrăgi,
Și pe mine pune-m'oră:
Crăsmărița buților,
Samășa florinților!

Abia vorba și-o gătia,
Pănașii la ei sosia
Și din graiu așa-mi țicea:
—Măi nevastă,
Draga noastră,
Lasă fuțul la foc
Și vino cu noi la codru!
—Eu fuț nu l'oi lăsa
Până capul sus mi-o sta!
—Măi nevastă,
Draga noastră,
Lasă fuțul la foc
Și vino cu noi la codru,
Că decă nu l'ă lăsa,
Noi capul i-omă țeteza!
—Pănașii ai codrilor,
Vătașii țelharilor,
Lăsați-mă voi pe mine,
Ca să-mă strigă odată 'n lume,
Dără m'aude cine-va,
Cine-va de unde-va,
Ca să-mă ia prunculă ista,
Să mi-lă iae, să mi-lă creșcă
Și cu el să se slujescă!
(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 16 Iulie st. n. 1886.

Table with financial data for Vienna, including gold rent, paper rent, and various bonds.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 4 Iulie st. v. 1886.

Table with financial data for Bucharest, including various bonds and bank notes.

Cursulu pietei Brasov

din 17 Iulie st. n. 1886.

Table with market prices for Braşov, including banknotes and silver.

Concursu.

La biurolu de mijlocire a marfuriloru ce se infintezu in Brasovu suntu de ocupatu:

- 1. Postulu unui sefu de biurolu cu salariu anualu de 1500 fl.
2. Postulu unui comptabilu (totodata corespondentu) cu salariu anualu de 800 fl.
3. Postulu unui calatoru, a carui lefa are se se reguleze dupa invoiala.

Instalarea se face deocamdata pe unu anu.

Conditunile de calificare pentru postulu anteu si alu doilea suntu: Dovada de temeinice cunoscinte si esperiente comerciale, cunoscinta celoru trei limbi ale terii (unguresce, nemtesce si romanesce) in vorbire si scriere.

Se cautu si unu localu parteru cu doue camere, dintre care una catra strada.

Petiitiunile pentru dobendirea posturiloru de mai susu precum si oferte privitoare la localu au se se inainteze pana in 29 Iuliu 12 ore din di, la preşedintele actualu alu comisiunei

2-3

Iosef Duck.

Concursu.

Fiindu vacantu unu postu de profesora la scola elementara de fete a reuniunii femeiloru romane din Sibiuu, pentru intregirea aceluia se es-cric concursu.

Doritorele de a ocupa acestu postu au se producă urmāt. documente:

- 1. Atestatu de botezu.
2. Testimoniu despre cualificatiunea ceruta prin legea scolaru.
3. Atestate despre studiile pregatitoare si despre ocupatiunea de pana acum.

4. Fiindu limba de propunere cea romana, se dovedeasca ca pose-de perfectu limba romana in vorbire si scriere.

5. Totu asemenea se dovedeasca ca posedu perfectu limbile ma-ghiara si germana.

6. Atestatu despre dexteritatea in lucrulu de mana si desemnū.

Cari pe langa acestea voru posedu si limba francesu voru fi preferite.

Dotatiunea acestui post este: salariu anualu de 700 fl. si cuar-tiru liberu.

Concursele ajustate in modulū arētatu se se trimitu pana la 1 Augustu a. c. st. n. la adresa subscrisei presidente (Sibiuu, strada mă-celariloru casa Albina.)

Din şedinţa comitetului Reuniunii femeiloru romane din Sibiuu, tinuta la 8 Iuliu st. n. 1886.

Maria Cosma. pres.

Anastasia Toma, secret.

3-3

Mersulu trenuriloru

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiuşu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predeal-Budapest, Budapest-Predeal, Teiuş-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teiuş.

Nota: Orele de noapte suntu cele dintre liniile grose.